

Roskilde Handelsgymnasiums deltagelse i IMODUS projektet tager udgangspunkt i samarbejdet omkring klassen 2S, som er en udpræget drengeklasse. 2S er den første klasse, der er startet på studieretningen Sportsmanagement +, som først og fremmest adskiller sig fra skolens andre studieretninger ved sit heldagsskolekoncept. Det indebærer, at eleverne er i skole hver dag fra 8 – 16, og at alt deres skriftlige arbejde laves på skolen under vejledning af faglæreren. Dette koncept har tiltrukket en større andel af gymnasiefremmede elever end andre studieretninger. Studieretningen, elevgruppen og de særlige udfordringer den giver kan ses nærmere beskrevet i sidste års afrapportering.

På baggrund af erfaringer fra første år har vi her på andet år valgt at fokusere på det helt grundlæggende problem med elevernes dårlige boglige forudsætninger for at gå i gymnasiet. Mange af eleverne kom med et meget lavt fagligt niveau, både hvad angår specifikke færdigheder i fagene og mere almene færdigheder som sprogforståelse, ordforråd, studieteknik, ansvarlighed osv. – alt sammen forudsætninger for at kunne deltage i den almindelige undervisning på et gymnasium.

Heldagsskolen, hvor lærerne er til stede og vejleder eleverne, mens de arbejder med skriftlige opgaver, har givet os et unikt indblik i, hvordan eleverne arbejder med opgaver og især, hvad der får dem til at give op over for en opgave. Ud fra disse erfaringer har vi kunnet konkludere, at det meget ofte er problemer med at afkode de faglige tekster og opgaveformuleringerne, der står i vejen for elevernes arbejde og ødelægger deres motivation. Ofte har lidt hjælp til at afkode tekst og opgaveformuleringer kunnet sætte gang i arbejdet og resultere i udmærkede og velreflekterede besvarelser.

På baggrund af disse erfaringer besluttede vi os for, at vi på andet år skulle arbejde mere målrettet med at forbedre elevernes evner til at afkode fagtekster og opgaveformuleringer, og vi har derfor gennemført et forløb om faglig læsning.

Formålet med forløbet er dels at gøre lærerne bevidste om de hindringer, der står i vejen for, at eleverne kan få udbytte af at læse det faglige materiale og afkode opgaveformuleringer, dels at iværksætte et egentlig kursus for eleverne i faglig læsning.

I forløbet deltog alle faglærere omkring klasse 2S samt skolens læsevejleder, Charlotte Sriver, som har stået for at introducere begrebet faglig læsning, tilrettelagt workshops for lærerne samt fungeret som konsulent for lærerne i den praktiske gennemførelse i klassen.

Forløbet for lærerne har været tilrettelagt i tre workshops i løbet af foråret 2013. Som forberedelse til workshop-forløbet har alle faglærere udvalgt et uddrag af den fagtekst, som de arbejder med i undervisningen i 2S. Uddraget har et omfang af ca. 3-5 sider. Alle uddrag er samlet i et kompendium, som danner udgangspunkt for arbejdet i workshop-forløbet. Workshop-forløbet tager udgangspunkt i følgende:

- **12.12.12.** Introduktion til projektet, herunder præsentation og problemstilling indenfor faglig læsning og præsentation af et tekstuddrag og problemstillinger i forhold til elevernes ordkendskab og læsning af teksterne.
- **8.01.13.** Læseforståelse i forhold til læsning af fagtekster, læseformål, førfaglige og faglige ord
- **28.01.13.** Oplæg om faglig læsning i matematik ved Bent Lindhardt. Efterfølgende gruppearbejde om læsningen af fagtekster med fokus på faglige og førfaglige ord, ordkendskab og begrebskort - lærerne læser kollegernes tekster. Diskussion af de krav fagteksterne stiller til elevernes læsning.

- 11.03.13. Fagtekster og genrer. Gruppearbejde om fagteksternes struktur og genre - herunder multimodale fagtekster.

Efter de tre workshops for lærerne gik vi videre til at iværksætte kursUSDelen for eleverne. Målet for kursUSDelen var, at eleverne fik arbejdet med:

- læsestrategier i forhold til læsning af fagtekster
- læseformål, identificering og forståelse af fagbegreber. Eleverne har arbejdet med ordkendskabskort

Til forberedelse af kursUSDelen blev alle deltagende lærere stillet følgende opgave:

Alle finder en fagtekst som skal benyttes i et fremtidigt undervisningsforløb i perioden lige efter påske (kan være et uddrag af en fagtekst, et halvt kapitel eller lignende – det vigtige er at teksten er stof I vil benytte i undervisningen og noget I skal benytte i perioden efter påske). Teksten skal afleveres sammen med de øvrige opgaver.

- Til ovenstående tekst laver du mindst et ordkendskabskort (gerne flere hvis der er brug for flere til den valgte tekst) – udfyld skemaet i Bilag 1. se nedenstående – er du i tvivl om hvordan det gøres så se eksempel på side 110/141 i Elisabeth Arnbaks bog. Du vedlægger dit eget udfyldte ordkendskabskort i din aflevering. Når du selv har lavet dit begrebskort, skal du få eleverne til at udfylde et ordkendskabskort til den valgte tekst – du bedes udvælge 3 til 4 elev-udfyldte ordkendskabskort og vedhæfte din besvarelse.
- Til teksten udfyldes tabellen med faglige begreber og faglige begreber – udfyld skemaet som du finder i bilag 2. – se nedenstående.
- Inden du giver eleverne ovenstående lektie for – fastlægger du Læseformålet – her skal du vedlægge både dit formål som lærer, men også hvordan du får eleven til at fastlægge læseformålet.

Efterfølgende blev lærergruppen præsenteret for en lektionsplan for en dobbeltlektion i dansk, hvor der var fokus på faglig læsning og blev anvendt nogle af de metoder, som vi havde arbejdet med i workshop. Lærerne skulle nu lave en tilsvarende plan over en lektion i deres fag, hvor de anvendte de materialer, de havde udviklet. I forbindelse med afviklingen af denne lektion fulgte læsevejleder Charlotte Sriver med som observatør.

På baggrund af disse observationer samt vores erfaringer fra de indledende lærerworkshops kan vi konkludere følgende i forhold til vores mål for forsøget:

- I forhold til lærergruppens arbejde med egne fagtekster:
 - Øget bevidsthed om fagteksternes sværhedsgrad
 - Viden om konkrete hindringer for afkodningen af fagteksten – fx at elevernes begrebsskema ofte er utilstrækkeligt
 - Bevidsthed om betydningen af faglige ord
 - Forståelse for vigtigheden af et klart læseformål

- Betydningen af inferens
- Tilegnelse af en værktøjskasse til arbejdet med faglig læsning
- I forhold til elevernes læsning og afkodning af fagtekster:
 - Bevidsthed om hvorfor fagtekster kan være svære at læse
 - Bevidsthed om vigtigheden af at forstå de centrale faglige begreber og at denne forståelse fører til øget udbytte af læsningen
 - Viden om afkodning af multimodale tekster og brugen af forskellige læsestier

Som en helt overordnet gevinst ved at tage projektet ud til eleverne i klassen har vi oplevet, at lærere og elever har fået en fælles bevidsthed om og et sprog til at tale om teksternes sværhedsgrad og udbyttet af læsningen. Eleverne oplever, at lærerne er rykket over på deres side, når vi anerkender og åbent formulerer: "Ja, teksterne er svære". Det er vigtigt, at vi kan forklarer, hvorfor fagteksterne er svære og anviser nogle læsestrategier.

Efter afslutningen på workshopforløbet har der været afsat møder til planlægning af det videre forløb for skoleåret 2013/14. Her er tilrettelagt et forløb, hvor der på tre pædagogiske dage i løbet af skoleåret vil være fokus på faglig læsning, så alle handelsgymnasiets lærere kan blive involveret i projektet.